

รวมคำบรรยาย

ภาคสอง สมัยที่ ๓๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ เล่มที่ ๙

1

บทบรรณาธิการ

คำถาม โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยใช้อาวุธปืนเล็งยิงไปทางผู้เสียหาย แต่ผู้เสียหายหลบทัน ขอให้ลงโทษในความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่น ศาลพิพากษายกฟ้องในความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่น แต่ลงโทษจำเลยในความผิดฐานทำร้ายผู้อื่น โดยวินิจฉัยว่าบาดแผลของผู้เสียหายไม่ได้เกิดจากอาวุธปืนที่จำเลยยิง แต่เกิดจากการที่โจทก์ร่วมกับจำเลยชกกัน ตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏในทางพิจารณาได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๕๘๘/๒๕๖๓

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๘ บัญญัติให้ฟ้องต้องทำเป็นหนังสือและมี...(๕) การกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าจำเลยได้กระทำความผิด...ประกอบกับความผิดฐานทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจนั้น การกระทำที่เป็นการทำร้ายเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งของความผิด ดังนั้น โจทก์จึงอยู่ในบังคับที่จะต้องบรรยายฟ้องให้เห็นถึงการกระทำของจำเลยว่าจำเลยกระทำการอย่างใดอันจะเป็นการทำร้ายโจทก์ร่วมที่โจทก์ประสงค์จะให้ลงโทษ แต่เมื่อพิจารณาฟ้องของโจทก์ปรากฏว่าคดีนี้โจทก์ไม่ได้บรรยายฟ้องว่าจำเลยได้ชกทำร้ายร่างกายโจทก์ร่วมและโจทก์ร่วมได้รับอันตรายจากการทำร้ายร่างกายนั้นหรือไม่ อย่างไร อันจะเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๕ คงบรรยายฟ้องเพียงว่า จำเลยใช้อาวุธปืนที่มีไว้ในครอบครองและพาติดตัวไปเล็งยิงไปทางโจทก์ร่วมในขณะที่อยู่ห่างกันในระยะประมาณ ๒ เมตร หลายนัด แต่โจทก์ร่วมหลบทัน โจทก์ร่วมจึงไม่ถึงแก่ความตาย และขอให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานพยายามฆ่าตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๘, ๘๐ โดยที่โจทก์ไม่ได้ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๕ มาในคำขอท้ายฟ้อง แม้ข้อเท็จจริงจะได้ความจากทางนำสืบของโจทก์ โจทก์ร่วมและจำเลยว่ามีลักษณะที่เกิดจากการชกทำร้ายของจำเลยก็ตาม แต่การชกกันเกิดขึ้นหลังจากที่จำเลยได้ใช้อาวุธปืนยิงตามที่โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานพยายามฆ่าแล้ว การกระทำที่เป็นการทำร้ายร่างกายเกิดขึ้นภายหลังขาดตอนไปจากการกระทำที่เป็นการพยายามฆ่าโจทก์ร่วมดังที่โจทก์กล่าวอ้างในฟ้องถือได้ว่าข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในทางพิจารณาแตกต่างกับข้อเท็จจริงดังที่กล่าวในฟ้อง และข้อเท็จจริงที่กล่าวในฟ้องและตามที่ปรากฏใน

ทางพิจารณาไม่ใช่เรื่องที่โจทก์ประสงค์ให้ลงโทษ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๒ วรรคสอง และวรรคสี่ ศาลไม่อาจนำข้อเท็จจริงดังกล่าวมาวินิจฉัยและรับฟังลงโทษจำเลยในความผิดฐานทำร้ายโจทก์ร่วมจนเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจได้เพราะเป็นการพิพากษาเกินคำขอหรือที่มีได้กล่าวในฟ้องอันเป็นการต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๒ วรรคหนึ่ง การที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษาลงโทษจำเลยในความผิดฐานทำร้ายโจทก์ร่วมจนเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจจึงเป็นการไม่ชอบ

คำถาม โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองให้ชำระหนี้ตามสัญญากู้เงินและขอให้บังคับจำนอง คู่ความตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความและศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาตามยอมโดยจำเลยทั้งสองตกลงผ่อนชำระหนี้ให้โจทก์ หากผิคนัดชำระหนี้ไม่ว่างวืดใดงวดหนึ่งถือว่าผิคนัดชำระหนี้ทั้งหมด ยอมให้โจทก์บังคับคดีในหนี้ส่วนที่ค้างชำระทั้งหมดคืนได้ทันที โดยยอมให้ยึดทรัพย์สินจำนองออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้ให้โจทก์ หากได้เงินไม่พอชำระหนี้ยอมให้โจทก์บังคับคดีเอากับทรัพย์สินอื่นได้จนกว่าจะครบถ้วน ศาลชั้นต้นพิพากษตามยอม คดีถึงที่สุด จำเลยทั้งสองผิคนัดไม่ชำระหนี้ตั้งแต่งวดแรก มีการยึดทรัพย์สินจำนองออกขายทอดตลาดแต่ยังไม่มีการขายทอดตลาด ดังนี้ โจทก์มีสิทธิขอให้ยึดทรัพย์สินอื่นนอกเหนือจากทรัพย์สินจำนองหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

(ก) คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๓๙/๒๕๖๓

เมื่อจำเลยทั้งสองไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลตามยอมและโจทก์ประสงค์จะได้รับชำระหนี้ โจทก์ก็ย่อมมีสิทธิร้องขอให้บังคับคดีตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในคำพิพากษาโดยนำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์สินจำนองออกขายทอดตลาด หากได้เงินสุทธิไม่พอชำระหนี้ตามคำพิพากษา โจทก์มีสิทธินำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยทั้งสองเพื่อนำออกขายทอดตลาดและนำเงินที่ขายได้สุทธิตามชำระหนี้ที่ยังค้างชำระได้ภายในสิบปีนับแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ ซึ่งเป็นวันถัดจากวันที่จำเลยทั้งสองผิคนัดตามที่กำหนดในคำพิพากษาศาลตามยอม และเป็นวันที่โจทก์อาจขอดำเนินการบังคับคดีได้ แต่ที่โจทก์ยื่นคำแถลงต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ขอให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยที่ ๒ นอกเหนือจากทรัพย์สินจำนองโดยอ้างว่าหนี้ตามคำพิพากษาดังวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ เป็นเงิน ๕๘๓,๗๘๒.๒๓ บาท นั้น ก็ปรากฏตามรายงานการยึด

ห้องชุดที่ว่าวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๙ โจทก์ได้นำยึดทรัพย์จำนวนมีราคาประเมิน ๓๗๔,๕๓๐ บาท ส่วนรายการคำนวณภาระหนี้เงินต้นและดอกเบี้ยค้างรับ ไม่ได้ระบุภาระหนี้ในวันดังกล่าวไว้ คงระบุภาระหนี้หลังจากนั้นคือ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๙ เป็นเงินต้น ๒๒๗,๕๔๓.๕๒ บาท ดอกเบี้ย ๗๙,๙๙๖.๙๘ บาท รวมเป็นเงิน ๓๐๗,๕๔๐.๕๐ บาท ซึ่งน้อยกว่าราคาประเมินดังกล่าวมาก ยิ่งไปกว่านั้นปรากฏว่าต่อมาก็ขายทอดตลาดทรัพย์จำนวนได้เป็นเงิน ๓๙๐,๐๐๐ บาท แม้โจทก์อ้างว่าหนี้ตามคำพิพากษาถึงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ เป็นเงิน ๕๘๓,๗๘๒.๒๓ บาท แต่ก็ไม่ได้ปรากฏว่าช่วงเวลา ๙ ปี ๑๑ เดือนเศษดังกล่าวมีเหตุใดที่ทำให้ไม่อาจขายทอดตลาดได้ อันมีผลให้ภาระหนี้เพิ่มมากขึ้นจนเกินกว่าราคาที่ขายทอดตลาดได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำสัญญาประนีประนอมยอมความระหว่างโจทก์กับจำเลยทั้งสองได้ระบุขั้นตอนบังคับคดีไว้ชัดเจนว่าหากขายทอดตลาดทรัพย์จำนวนได้ไม่พอชำระหนี้ให้โจทก์บังคับคดีเอากับทรัพย์สินอื่นของจำเลยทั้งสอง ดังนั้น หากโจทก์ซึ่งทราบว่าภาระหนี้มีจำนวนเท่าใดเห็นว่าทรัพย์จำนวนไม่พอชำระหนี้และประสงค์จะได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินอื่นของจำเลยทั้งสอง ก็เป็นเรื่องที่โจทก์จะต้องขวนขวายให้มีการขายทอดตลาดเพื่อให้ปรากฏว่าทรัพย์จำนวนไม่พอชำระหนี้อันจะทำให้โจทก์บังคับเอาจากทรัพย์สินอื่นของจำเลยทั้งสองได้ ดังนี้ การที่ยังไม่มีการขายทอดตลาดทรัพย์จำนวน เพื่อให้ปรากฏข้อเท็จจริงว่าทรัพย์จำนวนไม่พอชำระหนี้ แต่โจทก์กลับขอให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยที่ ๒ นอกเหนือจากทรัพย์จำนวน จึงไม่เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในคำพิพากษายอมซึ่งผูกพันคู่ความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๕ โจทก์ไม่มีสิทธิขอให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยที่ ๒ ปัญหานี้เป็นข้อกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้จำเลยทั้งสองไม่ยื่นคัดค้านไว้ก็ยกขึ้นในชั้นฎีกาได้ และศาลฎีกามีอำนาจวินิจฉัยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๒ (๕)

(ข) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๔๐/๒๕๖๓ แม้การบังคับคดีตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์กำหนดให้ต้องบังคับเอาแก่ทรัพย์จำนวนก่อน หากไม่ครบจำนวนหนี้จึงจะบังคับเอาแก่ทรัพย์สินอื่นได้ก็ตาม แต่เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีประเมินราคาที่ดินทรัพย์จำนวนเป็นเงิน ๑๐,๔๕๑,๔๘๐ บาท และในวันที่โจทก์ยื่นคำร้องขอให้ยึดที่ดินซึ่งเป็นทรัพย์สินอื่นของจำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๔ เพิ่มเติม จำเลยทั้งสองเห็นว่าโจทก์ตามคำพิพากษาจำนวน ๑๖,๐๘๘,๕๕๔.๕๘ บาท หากขายทอดตลาดที่ดินทรัพย์จำนวนไปตามราคาดังกล่าวก็ยังคงเหลือหนี้ตามคำพิพากษามากเพียงพอสมควรแก่การให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยทั้งสอง

เพิ่มเติมเพื่อบังคับชำระหนี้แก่โจทก์ และโจทก์ขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์จำนองก่อนครบกำหนดระยะเวลาการบังคับคดี แต่ยังไม่สามารถขายที่ดินดังกล่าวได้ ถือได้ว่าโจทก์ขอให้บังคับคดีแก่ทรัพย์จำนองภายในกำหนดระยะเวลาการบังคับคดีแล้ว ประกอบกับที่ดินทรัพย์จำนองที่ดินโจทก์นำยึดมีราคาประเมินไม่เพียงพอที่จะชำระหนี้แก่โจทก์ตามคำพิพากษา หากต้องรอให้มีการขายทอดตลาดที่ดินทรัพย์จำนองเสร็จสิ้นก่อนถึงจะกลับมายึดทรัพย์สินอื่นได้ย่อมพ้นกำหนดระยะเวลาบังคับคดีเป็นเหตุให้โจทก์อาจเสียสิทธิในการบังคับคดี ทั้ง ๆ ที่การบังคับคดีล่าช้าส่วนหนึ่งเกิดจากการที่จำเลยที่ ๑ และที่ ๔ ขอดำเนินกระบวนการพิจารณาชั้นฎีกาอย่างคนอนาถา จำเลยที่ ๔ อุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่อนุญาตให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ ส. เข้าสวมสิทธิเป็นโจทก์แล้ว ทั้งอุทธรณ์ กับคู่ความยื่นคำร้องขอแก้ไขคำพิพากษา มิใช่เกิดจากความผิดของโจทก์แต่อย่างใด การยึดที่ดินซึ่งเป็นทรัพย์สินอื่นของจำเลยที่ ๑ และที่ ๔ ไว้ก่อน แต่ยังไม่ต้องนำออกขายจนกว่าจะมีการขายทอดตลาดที่ดินทรัพย์จำนองเสร็จสิ้น และได้เงินไม่พอชำระหนี้จึงค่อยนำที่ดินดังกล่าวออกขายทอดตลาดก็ไม่ขัดต่อขั้นตอนการบังคับคดีตามคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์และก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย โจทก์จึงมีสิทธินำยึดที่ดินของจำเลยที่ ๑ และที่ ๔ เพิ่มเติมได้

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ